

Orzeczenie z dnia 11 maja 2000 r.

III SZ 2/00

Nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia obowiązkom lub godności zawodu niezależnie od odpowiedzialności karnej.

Przewodniczący: SSN Andrzej Wasilewski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Jacek Sobczak.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2000 r. sprawy z odwołania Sławomira S. od orzeczenia Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej w Warszawie z dnia 14 stycznia 2000 r. [...] w przedmiocie wydalenia z zawodu nauczycielskiego

u t r z y m a ł w mocy zaskarżone orzeczenie.

U z a s a d n i e n i e

Sławomir S. - nauczyciel wniósł odwołanie od orzeczenia Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej z dnia 14 stycznia 2000 r. [...], którym utrzymane zostało w mocy orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Wojewodzie W. z dnia 8 października 1999 r. uznające skarżącego winnym molestowania seksualnego poddanych jego opiece uczennic, czym uchybił on godności zawodu nauczyciela oraz na podstawie art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.) wymierzając mu karę wydalenia z zawodu nauczycielskiego. W uzasadnieniu swego odwołania, powołując się na art. 77 ust. 5 Karty Nauczyciela, skarżący podniósł, że: po pierwsze – wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupcy [...] został on uznany winnym zarzucanych mu czynów i wymierzono mu karę pozbawienia wolności na okres dwóch lat, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres czterech lat, karę grzywny oraz orzeczono zakaz wykonywania zawodu nauczyciela na okres trzech lat; po drugie – z akt sprawy karnej wynika przy tym, że zachowanie obwinionego nie było brutalne; po trzecie – niesłuszne są, zdaniem obwi-

nionego, ustalenia Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej, że „opinie biegłych psychologa i psychiatry wskazują na to, że postawa i osobowość obwinionego nie daje pełnej gwarancji, że czyny popełnione przez obwinionego nie powtórzą się w przyszłości”; po czwarte - Rzecznik Dyscyplinarnej na rozprawie odwoławczej nie domagał się wydalenia obwinionego z zawodu nauczycielskiego; oraz po piąte – w wypadku obniżenia kary obwiniony miałby możliwość podjęcia pracy w zakładach poprawczo-wychowawczych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub jego obowiązkom niezależnie od odpowiedzialności karnej i w tym zakresie komisje dyscyplinarne dla nauczycieli korzystają z autonomii także przy orzekaniu o stosowanych karach dyscyplinarnych. W rozpoznawanej sprawie postępowanie dyscyplinarne przeciwko skarżącemu prowadzone było niezależnie od prowadzonego przeciwko niemu jako oskarżonemu z tytułu popełnienia tych samych czynów postępowania karnego przed Sądem Rejonowym w Słupcy, w którym został on uznany winnym popełnienia przestępstwa z art. 200 § 1 KK oraz z art. 13 § 1 KK w związku z art. 200 § 1 KK i w konsekwencji wyrokiem z dnia 5 października 1999 r. skazany na dwa lata pozbawienia wolności z równoczesnym warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres czterech lat, a ponadto na karę grzywny oraz na karę zakazu wykonywania zawodu nauczyciela na okres trzech lat [...] - przy czym wobec braku stosownego żądania oskarżonego i niezłożenia przez niego apelacji, wyrok ten uprawomocnił się i nie zostało sporządzone jego pisemne uzasadnienie. Równocześnie, przed Komisją Dyscyplinarną dla Nauczycieli przy Wojewodzie W. prowadzone było przeciwko Sławomirowi S., jako obwinionemu o te same czyny, postępowanie dyscyplinarne, które zakończone zostało orzeczeniem z dnia 8 października 1999 r. [...] wymierzającym mu karę wydalenia z zawodu nauczycielskiego (art. 76 ust. 1 pkt 4 Karty Nauczyciela). Kara ta została następnie utrzymana w mocy orzeczeniem Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji Narodowej z dnia 14 stycznia 2000 r. [...], bowiem Komisja Dyscyplinarna: po pierwsze – „nie dała wiary zapewnieniom obwinionego, że działał nieświadomie i nie zdawał sobie sprawy z konsekwencji własnego postępowania”, tym bardziej, że również prawomocnym wyrokiem Sądu

Rejonowego w Słupcy Sławomir S. uznany został winnym zarzucanych mu czynów przestępnych z winy umyślnej; po drugie – wzięła ona pod uwagę to, iż obwiniony był nie tylko nauczycielem, ale też od wielu lat sprawował funkcje dyrektora szkoły, a pomimo to wobec powierzonych jego opiece uczennic dopuścił się popełnienia zarzucanych mu czynów naruszających godność uczennic i powodujących u nich poczucie lęku, wstydu i zagrożenia; po trzecie – wzięła pod uwagę również postawę i oświadczenia obwinionego w toku postępowania dyscyplinarnego przed Komisjami Dyscyplinarnymi obu instancji, a także treść włączonych na wniosek pełnomocnika obwinionego do akt sprawy dyscyplinarnej, a sporządzonych na zlecenie Prokuratury Rejonowej w S., dwóch opinii sądowych – „opinii sądowo-psychiatrycznej” oraz „opinii sądowo-psychologicznej”, w której między innymi stwierdza się, że u obwinionego: „obserwuje się u niego częściowe obniżenie dojrzałości społecznej i emocjonalnej. Pomimo znajomości reguł życia społecznego nie zawsze dla badanego stanowią one regulatory zachowania. Wykazuje obniżenie refleksyjności – skłonność do działań impulsywnych, nieprzemyślanych, bez uwzględniania ich konsekwencji; obniżenie funkcji przewidywania skutków podejmowanych działań. Kontrola emocjonalna jest nieco obniżona – reakcje emocjonalne niewspółmiernie silne do sytuacji. Samoocena nieadekwatna. Stwierdza się u niego cechy osobowości niedojrzałej”. Dlatego w konkluzji Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna stanęła na stanowisku, że: po pierwsze – „nie znalazła istotnych okoliczności łagodzących, które mogłyby wpłynąć na obniżenie wymierzonej kary”; a po wtóre – „że stworzenie możliwości pozostania obwinionego w zawodzie byłoby świadectwem nieuzasadnionej tolerancji ze strony społeczności nauczycielskiej dla nieetycznych i naruszających prawo zachowań”. W tej sytuacji, zmiana orzeczonej kary dyscyplinarnej wymagałaby zakwestionowania przytoczonej w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia argumentacji, w tym także sformułowanego w jego konkluzji, a mającego na uwadze dobro młodzieży powierzonej opiece i wychowaniu nauczycieli, standardu wymagań stawianych przez społeczność zawodu nauczycielskiego osobom pragnącym wykonywać ten zawód. W rozpoznawanej sprawie Sąd Najwyższy nie znalazł jednak podstaw dla uwzględnienia odwołania.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 77 ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. Nr 56, poz. 357 ze zm. – w brzmieniu obowiązującym w dniu 14 stycznia 2000 r., tzn. w dacie wydania zaskarżonego orzeczenia Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Nau-

czyieli przy Ministrze Edukacji Narodowej) w związku z art. 13 pkt 5 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. Nr 13, poz. 48 ze zm.) orzekł, jak w sentencji.

=====